

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาดัชนีทุนและผลตอบแทนจากการปลูกยางพาราในพื้นที่ภาคเหนือ กรณีศึกษาโครงการส่งเสริมการปลูกยางพารา จังหวัดพะเยา โดยใช้ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์จากแบบสอบถาม สำหรับประชากรที่ใช้ศึกษา ครั้งนี้คือเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในพื้นที่จังหวัดพะเยาที่ได้มีการจำหน่ายผลผลิตแล้ว โดยใช้ข้อมูลด้านต้นทุนและผลตอบแทนของเกษตรกรในช่วงระยะเวลา 10 ปี นับตั้งแต่เริ่มมีการปลูก ซึ่งเป็นระยะเวลาที่คาดว่าเกษตรกรจะได้รับผลตอบแทนคุ้มค่ากับการลงทุน จากข้อมูลการสัมภาษณ์ได้มีการแยกเกษตรกรออกเป็นสองกลุ่มเพื่อทำการศึกษาโดยแบ่งเป็นเกษตรกรที่ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่ และเกษตรกรที่ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไป เนื่องจากเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีความแตกต่างกันในด้านต้นทุนโดยเฉพาะด้านการจ้างแรงงาน จากนั้นนำข้อมูลของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มมาแยกวิเคราะห์หาผลตอบแทนจากการลงทุนโดยใช้วิธีระยะเวลาคืนทุน วิธีมูลค่าปัจจุบันสุทธิและวิธีอัตราผลตอบแทนที่แท้จริง

ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 2-10 ไร่ มีระยะเวลาคืนทุน 7 ปี 2 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 26,566.39 บาท ร้อยละ 7 เท่ากับ 14,843.88 บาท ร้อยละ 8 เท่ากับ 13,468.88 บาท ร้อยละ 9 เท่ากับ 12,216.46 บาท และร้อยละ 10 เท่ากับ 11,075.10 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 35.69 สำหรับเกษตรกรผู้ทำสวนยางขนาดพื้นที่ 11 ไร่ขึ้นไปมีระยะเวลาคืนทุน 8 ปี 10 เดือน มีมูลค่าปัจจุบันสุทธิตามอัตราผลตอบแทนขั้นต่ำที่กำหนดร้อยละ 1 เท่ากับ 4,424.08 บาท ร้อยละ 7 เท่ากับ 428.56 บาท ร้อยละ 8 เท่ากับ -14.53 บาท ร้อยละ 9 เท่ากับ -411.05 บาท และร้อยละ

10 เท่ากับ -766.06 บาท และมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนที่แท้จริงจากการลงทุนเท่ากับ ร้อยละ 7.96 บาท จะเห็นได้ว่าเกษตรกรผู้ทำสวนยางพื้นที่ขนาด 2-10 ไร่ ขึ้นไปจะมีระยะเวลาคืนทุนที่เร็วกว่าเกษตรกรผู้ทำสวนยางพื้นที่ขนาด 11 ไร่ขึ้นไป เนื่องจากต้นทุนในการดำเนินงานของสวนยางมีความแตกต่างกันในส่วนของค่าแรงงานในการดำเนินงาน ส่วนต้นทุนในด้านอื่นค่อนข้างใกล้เคียงกัน

ในปัจจุบันมีเกษตรกรในพื้นที่ภาคเหนือเป็นจำนวนมากให้ความสนใจในการลงทุนทำสวนยางพารา เนื่องจากนโยบายในการขยายพื้นที่ปลูกยางพาราของรัฐบาลในชุดปัจจุบัน(2546) แต่เนื่องจากยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจชนิดใหม่สำหรับเกษตรกรทางภาคเหนือเกษตรกร ซึ่งยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการทำสวนยาง และยางพาราต้องใช้ระยะเวลายาวนานกว่าจะให้ผลผลิต อีกทั้งราคายางพารายังมีความอ่อนไหวตามความต้องการของตลาด ดังนั้นรัฐบาลควรสนับสนุนด้านการให้ความรู้ทางวิชาการแก่เกษตรกร ความช่วยเหลือทางด้านเงินทุน และความช่วยเหลือด้านการตลาดให้แก่เกษตรกรอย่างจริงจังเพื่อให้เกษตรกรมีรายได้ที่มั่นคงและมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น